

F A X E K O M M U N E

Hvidbog

Nedklassificering af de rørlagte vandløb Faxe Å sideløb III og IV har været i høring hos vandløbets ejere i perioden 30.09.2024 til den 10.11.2024. Center for Plan & Miljø har modtaget et enkelt høringssvar. Denne hvidbog indeholder vores kommentarer til de forskellige emner i høringssvaret.

Det oprindelige høringssvar fremgår bagerst i hvidbogen. Center for Plan og Miljø har redigeret i brevene, så det er anonymiseret, men ingen budskaber er fjernet eller ændret.

Indsigelse/bemærkninger	Center for Plan & Miljø's bemærkninger
Offentlig vedligeholdelse frem til nu	Vedligeholdelsen af rørlagte strækninger består i at kontrollere brønde årligt, at brøndene renses op efter behov for at forebygge mod videre transport af sandaflejringer. De rørlagte vandløb er løbende gennemgået gennem årene. Det sker manuelt ved en medarbejder, der løfter brønddæksler for at kigge ned og vurderer, som der er aflejringer i brønden, der skal suges op. Er der ikke det, så skal der ikke gøres mere. Vedligeholdelsen kan derfor være svær at se i det, der ikke nødvendigvis kører store maskiner rundt langs rørlægningerne. I sideløb III og IV er der et stort vandflow, som medvirker til, at vi ikke har fundet aflejringer i brøndene, der skal suges op.
Rørenes stand og ansvar for slid	Vores vedligeholdelsespligt er alene det, som er beskrevet i regulativet, og omhandler som sagt kontrol (og evt. tømning) af brønde. Vi skal ikke udføre yderlige tiltag for at sikre en vis stand af rørene. Såfremt rørene falder sammen, eller af anden grund skal skiftes, påhviler det som altid vandløbets ejer. Dette er nemlig ikke en del af den almindelige vedligeholdelse, som i regulativet for sideløb III og IV kun er beskrevet som kontrol og tømning af brønde. Når det er sagt, så er der ikke tegn på, at rørene er i dårlig stand. Uden for de perioder, hvor der er opstuvning grundet kapacitetsproblemer i Faxe Å, så afledes vandet effektivt

gennem de to rørsystemer.

Det er vores praktiske erfaring, at rørlagte vandløb ikke slides mere, jo længere nedstrøms de ligger. Heller ikke at nedstrøms liggende vandløb skal vedligeholdes oftere end opstrøms. Det som typisk slider på dræn er alder, kørsel af tungt maskinel på jorden og hård vedligeholdelse, som fx rodiskæring, hvor knivene også ridser på indersiden af rør.

Gennem den længere årrække, hvor sideløb III og IV har været offentlige vandløb, har der ikke været en differentiering af vedligeholdelsesomkostninger mellem opstrøms og nedstrøms rørstrækninger.

Faxe Kommune kan som vandløbsmyndighed foretage tilsyn med private vandløb og meddele påbud til lodsejere, der ikke vedligeholder deres dræn, når der er behov. Det vil derfor være os, der tager evt. tvister omkring vedligeholdelse.

I forhold til tab grundet manglende vedligeholdelse er det alene bredejer(e) på den strækning, hvis manglende vedligeholdelse er til skyld, som kan holdes ansvarlige.

Partfordeling af vedligeholdelsesudgifter

En fordeling af vedligeholdelsesudgifter foretages, når vandløbet får et øges vedligeholdelsesbehov. Det sker ved anlæg af nye vandløb og ved nye tilslutninger på eksisterende vandløb.

Ændring af vandløbets klassifikation ændrer på vedligeholdelsesansvaret og ikke på behovet. Dette er i sig selv ikke nok til at begrunde en partsfordeling mellem brugere af vandløbet.

Ifølge vandløbsloven har man pligt til at modtage vand fra opstrøms ejendomme og det er grundejer alene, der skal vedligeholde rør på egen jord (for private vandløb). Det er sjældent, at et rørlagt vandløb er offentligt. Rørlægninger er nemlig ikke lavet af offentlige interesser, men for at tilgodese private interesser alene (fx dyrkning af jorden over). Det mest udbredte er, at rør er private, og jordejerne på sideløb III og IV sidestilles derfor med hovedparten af borgere i kommunen, som ejer jord med rørlagte vandløb.

Kameragennemgang

Rørene er ikke gennemgået ved kamera. Faxe Kommune vurderer, at en kameragennemgang som dokumentation for vedligeholdelsen vil overstige det serviceniveau som vedligeholdelsesbestemmelserne i regulativet indeholder.

Derudover er der ikke praksis for at dokumentere vedligeholdelse af rørlagte ledninger med kameraundersøgelser i den almindelige drift Faxe Kommune udfører af de offentlige rørlagte vandløb. Dette finder vi er i overensstemmelse med Miljø- og Fødevareklagenævnets praksis, i det de har udtalt at kommunen kan udføre den regulativfastsatte vedligeholdelse for at sikre sig dokumentation for rørets regulativmæssige stand (sag nr. 19/08059).

Vi har ikke mistanke om, at vandløbet er i dårlig stand. Ved vores besigtigelse af brøndene, har disse trukket godt og vi har observeret et godt vandflow. Der er ikke opstuvning eller forskel på vandhastigheden i brøndene, som kunne indikere, at rørenes dimension er blevet begrænset (fx af rødder eller aflejringer).

Faxe Kommune bemærker i øvrigt, at en hel eller delvis omlægning af ledningen påhviler bredejerne uanset om vandløbet er offentligt eller privat. Vandløbsvedligeholdelsen, som Faxe Kommune varetager i dag, omfatter kun udskiftning af enkelte rør. Hvis en kameragennemgang viser flere rør, som skal udskiftes, er det altså lodsejerne selv, som skal forestå dette.

Oplandsstørrelse

At der bliver bygget inden for oplandet, er ikke ensbetydende med, at den offentlige del af afstrømningen stiger. Byudvikling udvikles oftest af private entreprenører.

I de nyere boligområder i Kongsted, er vandet faktisk taget væk fra sideløb IV og ledes i stedet via regnvandsledninger til Kongsted Renseanlæg.

For alle nye udledninger fra bolig- og udviklingsområder, stilles der krav om, at vandet skal neddrøses til naturlig afstrømning. Altså den samme hastighed, som hvis området ikke var befæstet/bebygget. Der er derfor vores vurdering, at

afstrømningen ikke forøges – heller ikke fra private befæstede arealer, hvis arealanvendelsen inden for oplandet ændres.

Høringssvar:

Hermed vores indsigelser mod nedklassificering af vandløb (ikke prioriteret rækkefølge):

1. Vi har boet på adressen i over 30 år uden at have observeret nogen form for vedligeholdelse af rørene fra kommunens side af og er derfor meget bekymret over hvilken stand rørene er i. Hvad har kommunen gjort for at rørene er i en ordentlig stand? Er de vedligeholdet efter reglerne?
2. Da vi ligger som nogen af de sidste på strækningen, hvor det største slid på rørene vil være, finder vi det ikke rimeligt, at vi alene skal være ansvarlig for rørenes tilstand, da der er en del andre herunder kommunen der afleder gennem de rør som går gennem vores matrikel og ender i Faxe Å.
Når kommunen som I skriver har lovhjemmel til nedklassificering af Åen må man også have lovhjemmel til at beslutte en retfærdig fordeling af de udgifter det giver, ligeligt mellem de lodsejere der benytter den rørlagte Å til afvanding m.m.
3. Hvad hvis andre lodsejere ikke vedligeholder deres dræn m.m. og det gør at der er sammenfald som kan betyde at der kommer jord i rørene som medfører mere slid. Hvem er erstatningsansvarlig, hvem skal føre tilsynet, da vi jo ikke kan gå og tjekke vores naboers marker. Hvem skal tage eventuelle tvister?
4. Vi kan se at I har regnet ud at det er 5,71 % afstrømning pr. d.d. der stammer fra offentlige arealer, det sætter vi spørgsmålstegn ved. Da der bliver bygget mer og mer i Kongsted med dertil hørende befæstede arealer, må dette også give en større procentvis afstrømning. Klimaet har forandret sig væsentligt med hertil hørende større vandmængder (skybrud) dette vil også medføre større tryk og slid i rørene.
5. I skriver at klassificeringen af vandløbene i Faxe Kommune bliver ligestillet så alle lodsejere modtager samme service, det er BESTEMT IKKE KORREKT, da vi ligger som nogen af de sidste og dermed vil have meget mere vedligeholdelsesarbejde med dertil hørende omkostninger.
6. Hvornår er rørene lagt? Ifølge tidligere afdøde nabo Astrid er de tilbage fra 50-60érne. Er de gennemgået for sammenfald, er der lavet tv-inspektion og hvornår?
7. Vi mener at det vil forringe vores ejendomsværdi ved en tinglysning – hvem afholder evt. tab?